Astudiaeth achos; Mae rhifedd yn fwy na rhifau

Mae rhifedd yn rhan annatod o fywydau bob dydd plant, gyda chefnogaeth a chyfleoedd i archwilio cysyniadau mathemategol gall plant ddatblygu eu harchwiliad, eu chwilfrydedd, a'u sgiliau cyfathrebu.

Yn y Blog hwn, siarada PACEY Cymru ag Eleri Williams a gyrchodd dair gweminar 'rhifedd yn y blynyddoedd cynnar' wedi'u hwyluso gan PACEY Cymru a dywed wrthym sut y mae'r wybodaeth a rannwyd wedi cefnogi ei harfer a'r profiadau y mae'n eu cynnig i blant dan ei gofal.

Dywedwch wrthym am eich lleoliad

Cofrestrais fel gwarchodwr plant yn 2024, fel darpariaeth ddwyieithog, wedi fy lleoli yng Ngheredigion. Rwyf wedi cofrestru gydag AGC (Arolygiaeth Gofal Cymru) i ofalu am blant hyd at 12 oed, ond yn darparu gofal ar hyn o bryd i blant sy'n iau na 6 oed. Dewisais leoliad fy eiddo yn ofalus oherwydd roeddwn eisiau lleoliad gwledig gyda chefn gwlad ar garreg fy nrws, er mwyn i ni allu defnyddio'r amgylchedd yn ein chwarae a'n dysgu bob dydd. Mae gennyf ardal awyr agored fawr, ac ynddi ardal ar gyfer ein hwyaid a'n hieir y mae'r plant wrth eu boddau yn helpu i ofalu amdanynt. Rwy'n ffodus bod yr ardd yn cynnwys ystod o goed ffrwythau ac mae'r plant yn cael eu hannog i gasglu eu ffrwyth eu hunain i gael byrbryd.

Beth am y gweminarau rhifedd yn y blynyddoedd cynnar a ddenodd eich diddordeb?

Fel gwarchodwr plant sydd newydd gofrestru rwy'n awyddus i ddatblygu yn y rôl. Ar ôl darllen am y gyfres o weminarau yr oedd PACEY Cymru yn eu cynnig mewn perthynas â rhifedd cynnar, sylweddolais fod hwn yn agwedd yr hoffwn ddatblygu fy nealltwriaeth ohono ymhellach. Esboniodd y disgrifiad cwrs pob sesiwn ac felly penderfynais mai dyna'n union oedd ei angen arnaf, gan y byddent yn fy nghyfarparu â syniadau a gwybodaeth y gallwn eu defnyddio yn fy arfer gwarchod plant yn y cartref bob dydd.

Trafododd y sesiwn gyntaf archwilio, rhannu, didoli, a grwpio trwy weithgareddau ymarferol, chwareus. Canolbwyntiodd yr ail sesiwn ar ddealltwriaeth o rifedd ym mywyd bob dydd gan gynnwys profiadau dysgu awyr agored. Trafododd y trydydd sesiwn rôl yr oedolyn sy'n ymgysylltu mewn perthynas â chefnogi rhifedd cynnar, gan gynnig ysbrydoliaeth ar sut i gyflwyno plant ifanc i'r byd rhifedd trwy archwilio, ymchwilio, arbrofi, a meddwl yn gritigol.

Sut y mae'r hyfforddiant hwn wedi dylanwadu ar eich arfer?

Fel gwarchodwr plant sydd newydd gofrestru mae'n anodd gwybod a ydych chi'n gwneud y pethau cywir. Ar ôl yr hyfforddiant roeddwn i'n teimlo'n fwy hyderus a gwybodus. Fe wnaeth y trafodaethau yn ystod y sesiynau alluogi imi fyfyrio ar fy arfer presennol. Fe wnaeth fy atgoffa bod mwy i rifedd na chyfrif ac adnabod rhifau. Fe wnaeth yr hyfforddiant fy helpu i adnabod agweddau a oedd yn gweithio'n dda o fewn fy narpariaeth ac fe roddodd hwb i fy hyder gan fy mod yn fwy hyderus fy mod eisoes yn cynnwys llawer o gyfleoedd i ddatblygu sgiliau rhifedd cynnar.

Fe wnaeth y trafodaethau fy helpu i ddeall fy rôl fel yr oedolyn sy'n galluogi ac wrth greu amgylchedd sy'n cyfoethogi o ran rhifedd, pwysigrwydd adnoddau pen agored ac offer mathemategol megis tapiau mesur a chloriannau pwyso. Deallaf yn awr trwy gynnig rhywbeth

sy'n pryfocio diddordeb a rhyfeddod a rhoi amser i blant archwilio, mae'n caniatáu iddynt ddatblygu llawer o sgiliau rhifiadol gan gynnwys gwneud penderfyniadau. Rhannwyd gyda ni'r angen i blant ddysgu trwy brofi a methu, gyda mynediad at ystod o adnoddau i'w harchwilio a'u cynnwys ynghyd â chyfleoedd i gynllunio a gadael i blant ddatrys eu problemau eu hunain heb i oedolyn sy'n galluogi dysgu i orfodi datrysiad. Buom yn trafod sut y gallwn sgaffaldio chwarae plant, trwy ofyn cwestiynau pen agored, a chynnwys geirfa fathemategol i annog y plant i ddatblygu eu sgiliau sylfaenol.

Ers yr hyfforddiant, rwy'n fwy ymwybodol o'r cwestiynau rwy'n eu gofyn i sgaffaldio dealltwriaeth y plant, gan gamu yn ôl i ganiatáu amser iddynt gael eu hamsugno yn eu chwarae a chael amser heb ymyrraeth i archwilio ac arbrofi. Eisoes gallaf weld budd hyn o ran canolbwyntio.

Yn ychwanegol, mae wedi rhoi ymwybyddiaeth gynyddol i mi o rifedd o ran y cwricwlwm, y rhan y mae'n chwarae yn natblygiad plant; pwysigrwydd arsylwi a gwybod sut i gefnogi plant wrth hefyd ganiatáu iddynt ofyn a datrys eu problemau eu hunain gan ddefnyddio eitemau a phrofiadau bob dydd, gan ganiatáu iddynt weithio ar ddatblygu sgiliau bywyd allweddol. Mae'r cwrs wedi pwysleisio budd amgylchedd ysbrydoledig a chyfoethog, yr angen am ddealltwriaeth dda o ddiddordebau pob plentyn a bod pob plentyn yn wynebu her wahanol, hyd yn oed pan fyddan nhw'n cael yr un profiad.

Rwyf bellach yn edrych ar yr adnoddau sydd gennyf i a'r gweithgareddau a'r profiadau rwyf yn eu darparu mewn goleuni newydd. Gan gymryd amser i feddwl sut y gallaf gynnwys amrywiaeth ehangach o brofiadau chwarae i gyfoethogi sgiliau rhifedd plant cymaint â phosibl.

Roedd y Nadolig yn gyfle anhygoel i gynnwys geirfa fathemategol yn gyfannol yn ein chwarae. Roedd y plant wrth eu bodd yn postio llythyron at Siôn Corn. Manteisiais ar y cyfle hwn i ehangu ar eu sgiliau trwy wneud mwy na dim ond cyfrif y llythyron ac adnabod rhifau ar y llythyron, fel y byddwn wedi gwneud yn flaenorol, yn lle hynny cynigiais ystod o lythyron i'w postio. Bu'r plant yn didoli ac yn paru'r llythyron, yn eu trefnu yn ôl eu maint, ac yn trafod safle'r stampiau, ac yn mynd â nhw i'r bwlch postio i'w postio at Siôn Corn. Hyd yn oed wrth y blwch postio, defnyddiwyd geirfa rifiadol; buom yn trafod uchder y blwch postio a sut yr oedd angen iddynt ymestyn yn uchel i bostio'r llythyr. Buom yn trafod pwy oedd y talaf. Ble mae'r llythyron yn mynd? Ar y blwch postio neu yn y blwch postio? Fe wnaethom hyd yn oed edrych ar sut y maen nhw'n ffitio yn y blwch postio, beth petai'r llythyron yn rhy fawr? Sut byddai modd inni eu ffitio?

Rwyf hefyd wedi rhoi amrywiaeth o hambyrddau archwilio i'r plant. Roedd y rhain yn cynnwys llus, ffrwythau sych, canghennau coed pinwydd, a chiwbiau iâ. Roedd defnyddio'r rhain yn cynnig cyfleoedd i gymharu, trefnu, didoli, a pharu eitemau yn ôl maint.

Fe wnaeth y sesiynau hyn fy ysbrydoli, ac edrychaf ymlaen at gynnwys y syniadau newydd yn ein chwarae. Er bod gennyf lawer o adnoddau ar gyfer chwarae rhannau rhydd bach, mae'r syniad o ddefnyddio teiars gwibgart, hen olwynion llywio a chafnau i gyfoethogi'r amgylchedd yn syniad anhygoel. Mae teiars gwibgerti yn ddigon bach i'r plant eu rholio, eu pentyrru a'u trefnu a byddaf yn bendant yn edrych i'w cynnwys yn fy ardal awyr agored.

O ganlyniad i'r hyfforddiant, gallaf weld cyfoeth y cyfleoedd ar gyfer datblygu geirfa fathemategol. Mae wedi bod yn galonogol arsylwi ar y plant yn cynnwys yn eu chwarae annibynnol, peth o'r eirfa fathemategol newydd rwyf wedi'i chyflwyno ers mynychu'r gweminarau. Dengys hyn eu bod wedi cadw'r wybodaeth a fodelwyd a'i rhannu.

Rwy'n frwdfrydig i ddefnyddio chwilfrydedd a rhyfeddodau naturiol plant i wreiddio sgiliau sylfaenol hanfodol gan gynnwys didoli a dosbarthu, deall ymwybyddiaeth ofodol o'u hunain a siapiau ynghyd ag adnabod patrymau, cyfrif a deall rhifau. Mae fy ardal awyr agored yn ddelfrydol ar gyfer defnyddio cariad y plant at natur a'r awyr agored i danio eu dychymyg a chaniatáu cyfleoedd ar gyfer dysgu ac atgyfnerthu'r holl sgiliau a drafodwyd yn y sesiynau. Er enghraifft, pan awn am dro yn yr hydref, byddwn yn parhau i gasglu dail ac yn caniatáu i blant ddidoli, paru yn ôl maint, siâp, a chyfrif. Gallaf gyfoethogi eu dysg trwy greu senarios datrys problemau sy'n herio pob plentyn ac yn caniatáu iddynt ddatrys eu heriau unigol.

A fyddai gennych unrhyw gyngor neu awgrymiadau gwych i gyfoedion?

Fy mhrif gyngor fyddai edrych ar bob gweithgaredd a phrofiad ac ystyried y sgiliau rhifedd ehangach a all ddod ohono. Mae rhifedd yn fwy na rhifau.

#Arwyddgyfeirio

Inspiring Environments / Amgylcheddau Ysbrydoledig - PACEY